

МАТЕРІАЛИ

експертної наради

**«Сталий розвиток: від громади
до Української держави»**

5 липня 2022 року

Одеса – Київ – Біла Церква

ЗМІСТ

БАЗОВІ КОНЦЕПТИ СУТНОСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Валерій Борзунов, м. Суми..... 3

БАЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ГРОМАД І НАШОЇ ДЕРЖАВИ У ЦІЛОМУ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ПЛАНУВАННЯ НАВКОЛИШНЬОГО ПРОСТОРУ

Валерій Бельчиков, м. Київ..... 6

ЯК ПОВЕРНУТИ ВЛАДУ НАРОДУ (механізм перезаснування країни)

Валерій Панько, м. Біла Церква 8

План дій протягом надзвичайного періоду (3 роки)..... 10

ПРО КОНЦЕПЦІЮ РЕФОРМ І ДЕРЖАВНОЇ ПЕРЕБУДОВИ УКРАЇНИ

Медет Магомедов, м. Київ..... 16

Фундаментальні руйнування та розвиток корупції 16

Що сталося з нашим потенціалом і де ми зараз? 17

Зовнішні вороги..... 18

Основи перетворення..... 19

Адміністративно-територіальна реформа..... 20

Деякі моменти бюджетної політики для розвитку 23

Грошові ресурси громадян та викорінення корупції 24

Деякі зміни у банківській системі 26

Основи економічного розвитку 28

Формування та розробка економічних та соціальних програм 29

Впровадження програм управління та діяльності 37

ДЕСЯТЬ ОСНОВНИХ КРОКІВ З ФОРМУВАННЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ НОВОЇ МОДЕЛІ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Андрій Крупник, м. Одеса..... 40

5 липня 2022 року відбулась експертна нарада на тему: «Сталий розвиток: від громади до Української держави», в якій узяли участь представники органів публічної влади, громадськості, бізнесу, наукових установ, які займаються проблемами у сфері суспільного розвитку, і став продовженням дискусії на тему: "Як організувати післявоєнне відновлення України".

Захід проводився ГО "Одеський інститут соціальних технологій" і ГО "Фонд "Творча ініціатива" за підтримки Громадської мережі публічного права та адміністрації UPLAN.

Нижче наведені деякі напрацювання учасників процесу осмислення післявоєнного відновлення України.

БАЗОВІ КОНЦЕПТИ СУТНОСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Валерій Борзунов, голова Центру сприяння регіональному розвитку, канд. екон. наук, м. Суми

Постановка задачі. На засіданні експертів 08.06.2022 було визначено план дій щодо розробки програми післявоєнного відновлення та сталого розвитку України. Проте, колективна розробка концепцій та стратегій вимагає попереднього єдиного розуміння базових концептів сутності сталого розвитку як рамкових умов для розробок окремих напрямків! **Цим пропонується набір таких концептів для обговорення та можливого доопрацювання.**

Концепт №1. «Фундаментальні проблеми неможливо вирішити на рівні, на якому вони створені. Потрібен перехід більш високий рівень розвитку (А. Ейнштейн). **Україна за 30 років не забезпечила ані сталого розвитку, ані незалежності, тому в рамках діючих підходів реформування та розвитку вирішити цю проблему неможливо – Україні потрібна «Стратегія сталого розвитку».**

Концепт № 2. Сутність стійкості об'єкта та системи управління полягає у здатності компенсувати зовнішні та внутрішні фактори дестабілізації та повернення у вихідний стан! Однак це визначення правильне для статичних об'єктів. Для динамічних об'єктів поняття сталого розвитку визначається здатністю мінімізувати відхилення від заданої траєкторії руху до мети за впливом дестабілізуючих факторів. **Таким чином у понятті «стійкого розвитку країни» вводяться категорії «цінності», «мети», «траєкторія руху» (дорожня карта реалізації стратегії) та система управління рухом по заданій траєкторії.**

Концепт № 3. Філософська сутність – перехід від діючої (за результатами) моделі потрійної спіралі деградації («деіндустріалізація–депопуляція–десуверенізація» та «корупційний консенсус») до моделі поліспірального сталого розвитку, що забезпечує єдність законів світобудови та світських, єдність

матеріального та духовного розвитку, єдність цілого, визнання потрібного коду розвитку людини «фізичне тіло – душа – дух».

Концепт № 4. Цінності! Перехід від географічного розуміння сутності цінностей (європейські, американські, британські, українські тощо) до загальнолюдських (цивілізаційних) – життя, здоров'я, сім'я, рід, безпека, закони світобудови, природа, добро, істина, любов, краса, мораль, віра, свобода, справедливість, самореалізація, праця, добробут.

Концепт № 5. Цілі! Вимірювані макроекономічні показники, показники якості життя та духовного розвитку суспільства загалом і кожної людини, зокрема, які має досягти країна при реалізації стратегії.

Концепт № 6. Мораль суспільства – сукупність суб'єктивних категорій «совість» кожної людини, сформованої внаслідок боротьби двох протилежностей бінарних сутностей «добро і зло», «істина та брехня», «любов і ненависть», «краса та каліцтво».

Концепт № 7. Суспільство майбутнього – гармонійне єднання людей один з одним, з Природою та Всесвітом, при якому всім надається рівне право можливості для реалізації їх прагнень до щасливого життя на шляху до любові, вільного та відповідального саморозвитку та самореалізації на своє та спільне благо.

Концепт № 8. Яку країну ми будуємо? Пропонується ідеологія **соціалізованого капіталізму**, на основі теорії конвергенції соціалізму та капіталізму з оптимальним поєднанням ринкових відносин та державного управління.

Концепт № 9. Геополітичне та геоекономічне позиціонування України, яка географічно та ментально перебуває на стику двох цивілізацій (Європейської та Азіатської)! Вступ до будь-якого глобального «чужого проекту» (типу «російський світ», «ЄС», «брит-америка» тощо), заснований на ідеології «ПРОТИСТОЯННЯ», не забезпечує сталого розвитку України, апіорі, з ризиком втрати суверенності, перетворюючи її на «буферну зону», на територію вирішення глобального конфлікту! Україні треба надати світу свій міжцивілізаційний проект, заснований на ідеології «СПІВ-ПРОЖИВАННЯ», «СПІВ-РОЗВИТКУ», «СПІВ-БЕЗПЕКИ» - якась модель «сполучного мосту між Європою та Азією».

Концепт № 10. Внутрішня модель сталого розвитку – модель комфортного проживання та «розвитку» на єдиній території безлічі різниць (груп населення різних за національністю, вірою, мовою, ментальністю, історичними цінностями та регіонами з різними особливостями економічного розвитку), а також інклюзивного розвитку, що забезпечує рівний доступ до ресурсів життєдіяльності, саморозвитку та самореалізації груп людей з обмеженими здібностями (діти, люди похилого віку, інваліди, вагітні жінки).

Концепт № 11. Потрійна спіраль реформування – «СПІВ-ЗНАННЯ – СПІВ-ВЛАДА – СПІВ-РОЗВИТОК»! **Спів-знання** – наукове та метафізичне пізнання, як визначник прогресу суспільства, **спів-владдя** – народовладдя як сутність управління, **спів-розвиток** – як ідеологія спільного розвитку країн, бізнесу, громад, людей.

Концепт № 12. Економіка майбутнього – створюється методом проектування «ІНШОГО» (того, чого немає у теперішньому) та орієнтована на баланс

інтересів сьогодення та майбутніх поколінь, на тенденції переходу до нових технологічних укладів та нового світового устрою, на дослідження точок зростання, що володіють кумулятивним ефектом синергії та високої додаткової вартості, на нові виробничо-суспільні відносини людини та кіберфізичних систем.

Концепт № 13. Секторальні реформи – локальні проекти реформування сфер життєдіяльності людини, синхронізовані у часі та просторі з проектуванням та реалізацією загальносистемного проекту економіки майбутнього.

Концепт № 14. Керуючі впливи в системі управління стійким розвитком приймаються виключно в зоні не протиріччя (балансу) інтересів та цілей за основними напрямками життєдіяльності (економічного, соціального, екологічного, духовного).

Концепт № 15. Корпоративна держава як форма народовладдя, де засновниками держави є громадяни України – власники національного багатства в рівних частках (земля, надра, водні ресурси, атмосфера, ліси, природні заповідники, стратегічні підприємства) з правом отримання базового доходу та правом формування законодавчої, виконавчої та судової влади.

Концепт № 16. Адміністративно-територіальний устрій – триада взаємопов'язаних територіальних кластерів «територіальна громада – регіон – країна», де кожен кластер здатний забезпечити «Стратегію сталого розвитку», а система управління будується на принципі соціально-економічного партнерства та солідарної відповідальності «науки – бізнесу – громади – влади » за розвиток території та якість життя населення.

Концепт № 17. Фінансова децентралізація! Замість бюджетного фінансування вводиться фінансовий план стратегічного та поточного розвитку трьох рівнів (ТГ, регіон, країна), що формується знизу-вгору за рахунок усіх джерел фінансування (податкові та неподаткові відрахування, позики, інвестиційні та бізнес-проекти, гранти та допомога), при цьому бюджетне фінансування здійснюється за певними нормативами відповідно до кошторису, а фінансування розвитку – під проекти відповідного рівня.

Концепт № 18. Розробка концепції сталого розвитку може бути здійснена групою ентузіастів-інтелектуалів (для України це, напевно, основний варіант), однак наукові дослідження, проектування та стратегування мають здійснювати спеціалізовані інституції, які мають відповідні наукові потенціали та ресурси, наприклад «Інститут стратегічних досліджень», його філії, «Агентства регіонального розвитку» із залученням інститутів НАНУ, університетів, галузевих НДІ та експертної спільноти на договірних умовах.

З урахуванням вищевикладеного, можна запропонувати наступне визначення сталого розвитку стосовно України: **це розвиток, що забезпечує баланс інтересів сьогодення та майбутніх поколінь, єдності законів світобудови та світських, конкурентоспроможність країни в умовах формування нового світового устрою та переходу до нових технологічних укладів, якість життя населення на рівень середнього значення для розвинених країн.**

БАЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ГРОМАД І НАШОЇ ДЕРЖАВИ У ЦІЛОМУ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ПЛАНУВАННЯ НАВКОЛИШНЬОГО ПРОСТОРУ

Валерій Бельчиков, член-кореспондент Української академії архітектури, м. Київ

1. Одна з ключових концепцій сучасного соціально-економічного розвитку "sustainable development", як термін був перекладений свого часу як "стійкий розвиток", що не є синонімом поняття "економічного зростання" і може супроводжувати процеси з регресивними показниками, але передбачає гармонізацію всіх процесів соціально-економічного життя території з урахуванням екологічної безпеки регіону, спрямовану на збільшення добробуту всіх його мешканців та переводячи енергію нестримного руху у стан динамічної рівноваги. За сорок років існування цієї гуманістичної концепції вона зазнала значних трансформацій та конкретизацій з урахуванням інтересів країн, що долучилися до її реалізації, але не втратила наліт футуристичного утопізму з одного боку та прихованого лобіювання інтересів деяких міжнаціональних корпорацій з іншого.

2. Обговорення принципів сталого розвитку в нашій країні слід розпочати з формулювання концепції розвитку як такого, форм, цілей та вихідних позицій, а також механізмів реалізації концепції. Погано усвідомлюється простий факт неможливості утворення громадянського суспільства адміністративними зусиллями навіть за наявності політичної волі. Держава може створити лише умови для природного формування її, але це одночасно призведе чи має призвести до переформатування самої держави, до руйнування джерела доходу цілого класу, покликано виконати реформи. Доведеться враховувати пасивність соціуму, неготовність інституту державності до роботи у цьому напрямі, відсутність реального ринку, систематизуючого конкурентну боротьбу.

3. Звідси впливає необхідність концентрації на декількох пов'язаних, але досить автономних питаннях:

- необхідність формулювання ідеології трансформації держави (конструювання в ній ідеї ситуативно і під впливом комерційних груп, налаштованих, м'яко кажучи, далеко не на інтереси суспільства);
- формування неформальної еліти – професійно підготовленого класу реалізаторів реформ (наразі цими питаннями займаються випадкові люди заради особистого збагачення, які іноді щиро вважають свої дії проявом демократії);
- створення умов для самоврядування громад як умови створення громадянського суспільства (на сьогодні ця робота розпочата, але здебільшого носить формальний характер і перетворена в ще одну чиновницьку структуру);
- і основне – формування консолідованого суспільства вільних людей, нації (реформування культури, включаючи освіту, релігійні питання, інформаційні питання, всього того, що формує ментальність, що пущено зараз на самоплив і де панують, можливо, ширі, але необтяжені інтелектом люди). Це робота – на покоління, і щоб вона не виродилася у суму благих намірів, має бути поділена на теоретичну та

практичну складову, послідовні етапи реалізації та способи зацікавити всі верстви населення, починаючи від домогосподарки, дрібного бізнесмена, закінчуючи великими капіталоутримувачами, чиновниками та політичними археологами від ідеології.

4. Насильницька форма впровадження початкової моделі нового порядку через революцію чи диктатуру – найшвидший і найпоширеніший спосіб соціальних трансформацій, але стан повоєнного тотального дисбалансу нерідко дозволяє успішно вирішувати глобальні завдання без дикого бунту загального протистояння. Після перемоги виникне унікальна ситуація можливостей, якою намагатимуться скористатися різні, по-різному організовані групи енергійних людей з, часом, протилежними установками, що може привести до непередбачуваних результатів, або хаосу. І це ще одна проблема, якою ніхто не опікується гласно. Мир треба готувати.

5. Цивілізований соціум існує лише у штучному середовищі, і зусилля під час військових дій насамперед зосереджуються на руйнуванні цієї матеріальної оболонки. Будівництво нових соціумів обов'язково починається з формування нового середовища існування. У крайньому випадку, з пристосування та реорганізації старої. Містобудівна діяльність, будівельне виробництво, архітектура – це інструменти реалізації цих завдань, у процесі якої відображається ідеологія соціумів свого побутування. Вона досить інертна, і будуючи майбутнє, нам доводиться ще й досі відтворювати концепцію соціалістичного тоталітаризму, проголошену Корбузе в Афінській хартії в минулому столітті. Незважаючи на тенденції останніх десятиліть і певні локальні успіхи, за альтернативу, здебільшого, беруться моделі середньовіччя. Це – тотальна цивілізаційна криза і поки що ми не готові протистояти їй ні інтелектуально, ні організаційно, ні професійно. Теоретична наука знищена, а її останки закамouflьовані роботою різних кафедр та структур, що займаються прикладними питаннями, активність практикуючих архітекторів обмежена на законодавчому рівні та підпорядкована інтересам дрібних фінансових хижаків, що призводить до більш-менш вдалого дублювання відомих зразків та до колонізації нашого простору зарубіжними проектними та будівельними фірмами.

6. Будівельна промисловість – одне із найприбутковіших легальних бізнесів, залежить від стану банківської системи та від розвитку всіх галузей економіки. Звідси підвищена її криміногенність, корумпованість та політизованість – як наслідок зацікавленості населення у результатах її діяльності. Реорганізація цієї галузі можлива одночасно з реорганізацією всієї структури економіки.

7. Отже: без фінальних визначень.

Соціум не тотожний ані народу, ані етносу. Це штучне утворення біологічної природи, що структурується в систему специфічним чином. Одна із структуруючих систем – держава, дуже важлива, але не єдина. Тому обмежуватися її конструюванням можна, припускаючи лише її репресивну форму. Одночасне формування громадянського суспільства, що самоорганізується, частиною якого повинні стати територіальні громади, може створити в майбутньому передумови нового соціуму. Але на шляху до нього лежить цілина культури як ще один інструмент відповідальний, зокрема, за формування ментальності народу. Наше завдання – спробувати побудувати простір нового цивілізованого сучасного суспільства.

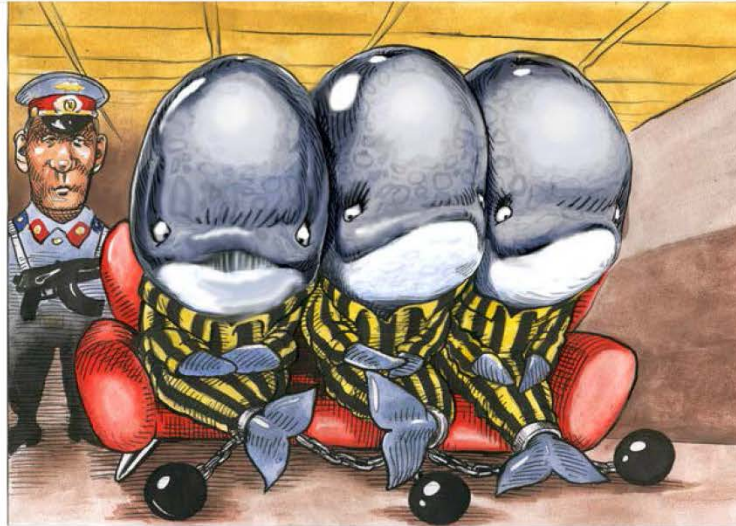

ЯК ПОВЕРНУТИ ВЛАДУ НАРОДУ (потреба і можливий механізм перезаснування країни)

Валерій Панько, президент Фонду "Творча
Ініціатива", м. Біла Церква

Ми прагнемо жити в країні, в якій:	Ми живемо в країні, в якій:
Процвітає реальна демократія	Процвітає декоративна, фасадна демократія
Майбутнє мирне, і кожен громадянин відчуває себе захищеним	Захищеним себе відчуває лише заможний громадянин за межами України
Всі її громадяни володіють природними ресурсами, як це гарантує чинна Конституція (стаття 13)	Більшістю природних ресурсів країни володіє жменька фінансово-промислових груп. Все, що належить державі – нещадно грабується.
Владні повноваження здійснюють достойні люди, прозоро відібрані, перш за все, за їх моральними та професійними якостями	Владні повноваження переважно здійснюють непрофесіонали, ті, хто може приймати рішення в інтересах певних фінансово-політичних груп. Вибори маніпулятивні.

Три глибинні причини усіх наслідків

- загальний **занепад культури (системи цінностей)**
- відсутність **системи в управлінні** на всіх рівнях
- **безвідповідальність** посадових і виборних осіб за свої рішення, дії чи бездіяльність

Без їх трансформації будь-які зусилля змінити країну будуть марними

**Гарантований
результат
100%**

$\Sigma =$

Першим – надзвичайним – пріоритетом має стати **знищення підґрунтя корупційної системи** через: невідворотну пропорційну **відповідальність**, логічну та ефективну **систему управління** на всіх рівнях та всебічний розвиток **громадянської культури** (нові суспільні цінності). Створюємо фундамент, на якому далі разом проектуємо і будуємо нову державу.

План дій протягом надзвичайного періоду (3 роки)

1-й рік	2-й рік	3-й рік
1. Розпуск Парламенту, введення надзвичайного періоду відновлення країни на 3 роки	1. Проведення виборів на всіх рівнях одночасно. Формування органів управління на всіх рівнях, підбір кадрів і формування виконавчих органів	1. Моніторинг змін, доопрацювання механізмів, нормативних документів
2. Функціональна оцінка діяльності органів управління на всіх рівнях, визначення невластивих функцій та джерел фінансування, дублювання функцій, сфера відповідальності	2. Формування нових органів влади з новими/ревізованими повноваженнями згідно створеної моделі управління, пропорційним рівнем невідворотної відповідальності	2. Розробка Програми сталого розвитку України до 2030 року та її затвердження, навчальний цикл для відповідальних працівників
3. Розробка нової моделі управління у державі на всіх рівнях, а також необхідних організаційних та IT-інструментів	3. Створення Програми сприяння розвитку громадянського суспільства	3. Сприяння створенню у всіх районних центрах незалежних аналітичних центрів, підбір і навчання кадрів для них.
4. Розробка і затвердження єдиної державної кадрової політики.	4. Перегляд Адміністративно-територіального устрою країни за принципами збалансованого сталого розвитку.	4. Розробка механізму громадського моніторингу і контролю виконання Програми сталого розвитку. Навчальні програми для активних громадян.
5. Здійснення надзвичайних юридичних перетворень:	5. Розробка Державної програми стимулювання розвитку значно уражених у ході воєнних дій та депресивних регіонів	
Прийняття Закону Честі (відповідальність посадових і виборних осіб за свої рішення, дії чи бездіяльність). Загальна персоніфікація відповідальності як вимога часу для відкритої демократії.	6. Прозорий механізм розподілу житла між тими, хто втратив житло внаслідок бойових дій, бомбардувань тощо.	
Усі варіанти Конституцій є лобістськими і не відповідають рішенням єдиного референдуму в Україні. Нова Конституція.	7. Розробка довгострокової Державної Програми розвитку громадянської культури.	
Ревізія всієї нормативно-правової бази на предмет		

1-й рік	2-й рік	3-й рік
зайвості, корупційності, надмірної ускладненості чи централізації, а також відповідності Конституції процедури затвердження та інших правових чинників.		
• Перегляд виборчих законів і процедур, усунення невинновданого диктату партій		
• Формування чітких професійних і моральних вимог для депутатів і посадовців згідно їх рівня повноважень і відповідальності		
• Перегляд Бюджетного Кодексу і Постанов вищих органів влади, у т.ч. в частині порядку витрачання власних ресурсів територіальної громади		
• Розробка сучасних методик підготовки бюджетних програм		
• Розробка узгодженого з системою управління механізму громадського моніторингу діяльності виконавчих органів.¹		
6. Перегляд так званих "реформ"		
• Системи охорони здоров'я, яка фактично стала платною медициною		
• Системи освіти (школа фактично втратила компоненти загального, політехнічного і фізичного виховання), залишкове фінансування і поступовий перехід на платну основу (за принципом "вікна Овертона"). Вища освіта вже по факту платна, програє конкуренцію із західними вузами.		
• Системи комунальних послуг і енергетики, тарифоутворення		
• Науки в системі НАН України, взаємодія державних		

¹ В Україні більше не може ділитися влада на окремі гілки. Влада є одна – народу – і саме він має визначити, які допоміжні органи чи інституції потрібні для ефективного владарювання в інтересах розвитку суспільства, кому і як делегувати ті чи інші повноваження і як їх контролювати. Ми не можемо повертатися у наскрізь декларативну і брехливу демократію, яка була збудована в Україні за 30 років незалежності.

1-й рік	2-й рік	3-й рік
наукових закладів з державою і приватними інвесторами		
7. Деофшоризація державного і місцевого бюджетів , карна відповідальність за бюджетні закупівлі у посередників при наявності відкритих продажів у виробників.		
8. Створення умов для залучення стратегічних іноземних інвестицій		
Офіційна гарантія країн-донорів		
Персональна гарантія Президента України В.Зеленського		
Розробка і прийняття Закону "Про державні гарантії та усунення неправомірних вимог у ході залучення і реалізації стратегічних іноземних інвестицій на період післявоєнного відновлення України". Без "гачків" та можливості "повернути дишло". З персональним відшкодуванням збитків інвестора державними чиновниками, якщо вони вчинили неправомірні дії.		
9. Вирішення житлової проблеми		
Розселення безхатніх громадян у санаторії, табори відпочинку, пансіонати, організація їхньої продуктивної праці чи суспільно-корисної діяльності.		
Проектування і будівництво житла за швидкісними технологіями		
Пошук і підтримане державою екстрене втілення найбільш ефективних наукових розробок щодо підтримання температурного режиму у пристосованих для тимчасового проживання житлових приміщеннях.		
10. Обґрунтування і подання Президенту іншої		

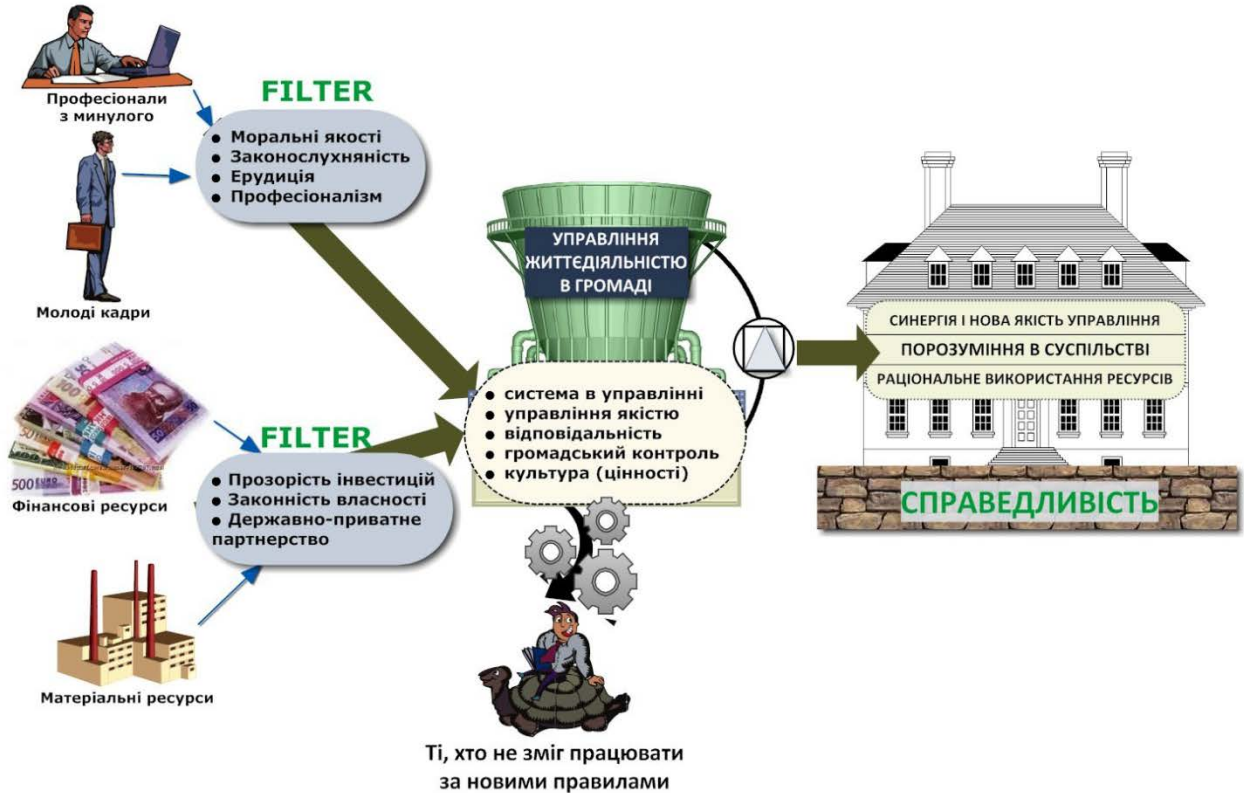
1-й рік	2-й рік	3-й рік
структури Національної ради з питань відбудови країни. Зараз це управлінський нонсенс постановки завдань виконавцями самим собі.		
11. Впорядкування механізму відповідальності спеціалізованих і загальних страхових компаній (страхова компанія не може лише збирати гроші та різноманітними способами намагатися уникнути виплат у разі настання страхового випадка)		

Правила справедливості у громаді

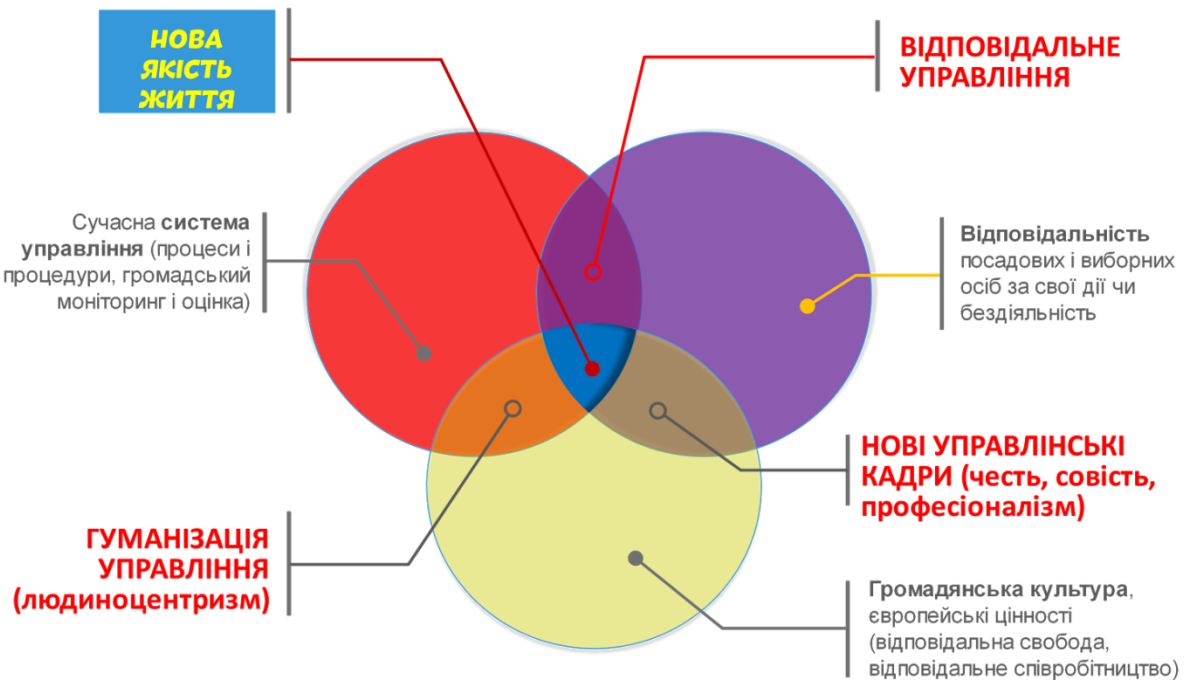

Всього 14 регуляторних актів і Стратегія культурної політики

Нові правила життя для нової України

МАТРИЦЯ ДОБРОГО ВРЯДУВАННЯ

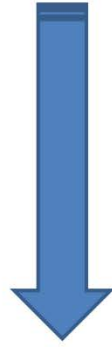

Цивілізаційний вибір

Ми разом можемо почати зміну парадигми розвитку всієї цивілізації

від **Маніпулятивної держави**
Макіавеллі (1469 - 1527)

до **Держави справедливості**
Оріховського-Роксолана (1513 – 1566)

<https://cif-bc.blogspot.com/2020/04/blog-post.html>

ПРО КОНЦЕПЦІЮ РЕФОРМ І ДЕРЖАВНОЇ ПЕРЕБУДОВИ УКРАЇНИ

Медет Магомедов, менеджер міжнародних
проектів, м. Київ

Фундаментальні руйнування та розвиток корупції

З моменту розпаду Радянського Союзу досі в Україні не створили систему влади в ім'я та захист Вільної України та блага народу України.

Комуністична та комсомольська номенклатура, що керувала Радянським Союзом і організувала його розвал, об'єднавшись із злочинцями, створила в Україні зручну для себе та легко ними керовану, бандитсько-злочинську систему державної влади.

Протягом ось уже понад 30 років – це система дуже вдало для чиновників, але не для українського народу діє і дозволяє чиновникам на всіх рівнях влади законно красти, грабувати та наживатися за рахунок Народу.

Корупційна система влади, що діє в країні, ґрунтовно і фундаментально впровадила корупцію в усі сфери життєдіяльності країни. Починаючи від дитячого садка, школи, інституту, лікарні, транспорту, на всіх рівнях і щаблях та рангах влади, у всіх сферах життєдіяльності країни без корупційних схем та дій нічого не вирішується і не виконується на будь-якому рівні та з будь-якого питання.

За період «самостійності» України народ України не отримав самостійності.

Народ України служить чиновнику: що більший ранг чиновника України, то більше в нього слуг, тим більше його обслуговують і тим більше йому служить народ України.

Чиновницьке крісло сьогодні в країні – найвигідніший «бізнес», метод та спосіб збагачення та наживи. Чим вище крісло займає чиновник, тим більше його доходи і багатшим стає. Така система влади у країні зміцнилася, діє від дня «Незалежності» до теперішнього часу. Чиновники багатіють, народ України бідніє, жебракує та батрачить по європейських країнах.

Які можливості мала Україна після розвалу Радянського Союзу?

Україна на старті своєї «незалежності» мала:

- Богом дані, багаті, природні ресурси: корисні копалини у надрах землі, моря, гори, безцінну родючу землю, ідеальне географічне розташування, розгалужену та розвинену інженерну та дорожньо-транспортну інфраструктуру.
- Потужний у Європі промисловий потенціал. Промислові підприємства країни були основними та фундаментальними у формуванні бюджету країни та задоволенні соціально-побутових потреб українського народу. Промислові підприємства забезпечували основну зайнятість трудового населення. Формували бюджет країни. Давали поштовх розвитку суспільства, науково-технічного прогресу та трудових ресурсів.
- Військова міць України з ядерною зброєю та ядерними технологіями оцінювалася третьою у світі. З таким потенціалом жодна країна світу не наважилася б порушувати територіальну цілісність нашої країни.

- Потужний у світі потенціал агропромислового комплексу при розвиненому сільському господарстві та переробній промисловості України могли забезпечити продуктами харчування щонайменше всю Європу.
- Науково-технічний потенціал і трудові ресурси України входили до числа провідних світових країн.
- Системі освіти, розвиненій інженерно-технічній базі та кадрам України могла позаздрити будь-яка країна світу.

Що сталося з нашим потенціалом і де ми зараз?

Пограбували та знищили природні ресурси і нічого не зробили для їх розвідки, розвитку, видобутку та ефективного використання на благо українського народу.

Практично знищено установи та інституції, які займалися розвідкою та вивченням природних ресурсів.

Безвідповідально знищуються лісові ресурси, парки, паркове господарство та багатства природи.

Не використовується вигідне географічне розташування країни та не розвивається інженерна та дорожньо-транспортна інфраструктура.

Знищено промислову міць країни через впровадження злочинської системи приватизації, яку вигадали злочинці та чиновники для свого особистого збагачення за рахунок народного добра.

У чому була ефективність ваучерної приватизації? Чому країна не отримала від цього ефекту? Чому ніхто за це не відповів?

За негативні результати цього проекту та плачевні для країни наслідки приватизації не поніс відповідальності ніхто. А результати найгірші. Сотні тисяч підприємств, які раніше виробляли продукцію, забезпечували роботою мільйони людей, які по всій Україні не працюють. Багато підприємств досі перебувають у Державному реєстрі, а фізично їх просто немає. Серед таких підприємств величезна кількість стратегічних для країни, які раніше були бюджетоутворюючими, працювали на військово-промисловий комплекс і забезпечували безпеку країни. Таким чином розвалили основу економіки країни.

А ефективні підприємства, збудовані за народні гроші, опинилися в руках злочинців та чиновників, які стали власниками.

Прийняли статус без'ядерної країни, знищили ядерну зброю та технології. Знищили та підірвали унікальні та дуже дорогі інженерні споруди – шахти ракет.

Проект знищення ядерного потенціалу України разом із науково-ядерними технологіями, наймасштабніший продажний та зрадливий.

Розваливши стратегічну міць українського народу, Україну зробили неконкурентною на європейській та світовій арені та неспроможною для захисту своєї території, своїх інтересів та свого народу.

З такою країною на світовій арені можна не зважати, таку країну можна відбирати території, такій країні можна диктувати рашистські умови. На таку країну можна нападати та вести широкомасштабну війну.

Кому вигідно було знищення ядерних технологій України?

Точно не Україні та не українському народу.

Розвалили потужний, працюючий агропромисловий комплекс країни, щоб наша країна не змогла годувати навіть власний народ. У країні діяли та працювали дуже успішно колективні сільськогосподарські підприємства недержавної форми власності – колгоспи. Практично кожне таке господарство було самодостатнім та розвиненим, забезпечувало розвиток територій та суспільних утворень.

Знищили їх шляхом роздачі земельних паїв землеробам – нібито дали людям землю. Де вона земля і в кого? Який результат?

Сьогоднішня об'єктивна реальність – справді наша Українська земля не може прогодувати власний народ. Один із найтупіших проектів влади. Хто за це відповів?

Знищивши промисловий комплекс, військовий комплекс, агропромисловий комплекс легко вирішили питання розкладання трудового народу та ліквідації трудових ресурсів.

Ставши безробітним та незатребуваним, наш трудовий народ сьогодні працює на економіку інших країн, знищуючи та руйнуючи економіку своєї країни.

Переважна більшість трудового народу у пошуках коштів на існування поїхала батрачити в європейські та інші країни, де за копійки, в наймитніших умовах трудиться, розвиваючи економіку чужих країн.

Зовнішні вороги

В Україні все ж таки черепашими кроками, але відбуваються певні перетворення у бік демократичних цінностей. Для демократичного та цивілізованого світу вони незначні і на тлі існуючої корупційної системи в Україні вони практично не помітні, і їхні показники близькі до нуля. Але на пострадянському просторі, особливо в порівнянні з росією та білорусією, будь-які незначні перетворення в Україні, що відрізняються від імперської та диктаторської моралі, стають помітними, і для диктаторських режимів ці незначні зміни стають дуже небезпечними та неприпустимими.

Нині чинний імперський і диктаторський режим Росії – це спадок багатовікової історії даної території, якому чужі будь-які зародки цивілізованого світу, що дають право народу бути господарем на своїй території та керувати її розвитком.

Насичена природними багатствами територія росії де-факто належить владі і владі чиновницької рати, що тримає, а не народу, який проживає на цій території. На такій території, за такого нинішнього народу, ніколи влада не допустить перерозподілу багатств, щоб народ, який там проживає, був господарем загальних благ своєї території. І, отже, влада завжди прагнучиме не допускати демократичних перетворень та розвитку народу.

У нинішній історії, після розвалу Радянського Союзу, росія взяла на себе роль спадкоємця радянської імперії та диктатора, вважає себе господарем усіх колишніх територій радянського союзу, і будь-які зміни на цих територіях, неугідні для росії і які проводяться без відома росії, сприймаються проти країни, яка намагалася проводити зміни, застосовує військову агресивну силу.

Так сталося з Молдовою, Азербайджаном, Грузією, країнами середньої Азії та Україною.

Багаторічна боротьба Росії проти самостійності України з 2014 року перейшла у військову фазу, а з 24 лютого 2022 року – у широкомасштабну війну. Причиною

цього є ті самі малопомітні практичні кроки Українського Народу у бік демократичних перетворень, виведення країни від російської залежності та зміцнення самостійності.

Диктаторський російський режим дуже боїться того, що Україна, уникаючи залежності Росії, справді зможе бути процвітаючою і розвиненою країною в центрі Європи, відкинувши кайдани пострадянського минулого. Саме цього й бояться диктатори. Побачивши процвітання України, російський народ може перетворитися і стати проти режиму, який горбить і грабує його. Диктатори Росії успадкували від радянських диктаторів знання про потенціал України і тому зараз ведуть проти Українського Народу широкомасштабну війну щодо його знищення.

Одного найважливішого не знає диктатор, але це відчує: наш Народ побожний, з нами Бог і Бог допоможе нам перемогти орків-безбожників. У нашого народу є віра в Бога, і це величезний потенціал для перебудови та повоєнного відновлення та оновлення нашої країни. У нас є земля, дана нам Богом, у нас є люди, котрі люблять Богом цю землю та свою країну Україну. Це і є найціннішим потенціалом.

Основи перетворення

Аналізуючи вищевикладене, твердо та переконливо можна зробити висновок, що Україна має величезний потенціал для свого самодостатнього та прогресивного розвитку, щоб забезпечити заможне життя своєму народу та зайняти гідне місце серед сильних світових держав.

Для цього Україна має провести глобальні реформи та державну перебудову.

На базі нинішнього – корупційного державного устрою проведення будь-яких реформ буде неможливим.

Глобальні реформи та державне перебудова України — це взаємопов'язані завдання, лише їхнє комплексне рішення дасть позитивні потрібні та ефективні результати, які дозволять забезпечити розвиток країни та гідне життя громадянам.

Потрібні такі реформи, які забезпечать викорінення та знищення існуючої корупційної та злочинської системи державного устрою та управління, що діють за принципом: «Державний службовець – найманий працівник – «Слуга Народу України».

Слоганом програми «Глобальні реформи та державне перебудова України» мають бути такі вислови: «МОРАЛЬНЕ СУСПІЛЬСТВО. ЗАМОЖНИЙ ГРОМАДЯНИН. СИЛЬНА ДЕРЖАВА».

У моральному суспільстві:

- Можна створювати рівні умови та можливості для всіх громадян, і вони справді будуть гарантовано рівними.

- Державні службовці не матимуть жодних додаткових привілеїв, не прийматимуться закони, що дають право ні привілею будь-кому. Держслужбовець справді розумітиме значення слова "службовець".

- Усі члени товариства будуть однаково захищені та мати однакові права на захист своїх інтересів та свого розвитку.

- Створюються основні можливості людини – надається право вільно зробити життєвий вибір.

- Створюються умови для вільного розвитку суспільства та бізнесу, забезпечується заможне життя громадянам.

- Забезпечуються необхідні умови для стабільного та прогресивного розвитку економіки та створюються інституції сильної держави.

Заможний громадянин:

- Морально більш стійкий, здатний брати участь у розвитку суспільства та громади.
- Більше зацікавлений у моральному розвитку суспільства та сильній державі.
- Здатний і має більше можливостей забезпечити як власний економічний та духовний саморозвиток, так і розвиток територіальної громади та суспільства.
- Більше зацікавлений та активний у будівництві сильної держави та її захисті.

Сильна держава:

- Забезпечує стабільний захист своїх інтересів на міжнародній арені.
- На сильну державу напасти на її завоювання менше охочих.
- Сильна держава може дати відсіч будь-якому ворогові.
- У сильної держави більше партнерів на міжнародній арені.
- Сильна держава створює необхідні умови саморозвитку своєму народу.
- Сильна держава піклується про своїх громадян та забезпечує їм захист.

Адміністративно-територіальна реформа

Глобальні реформи в країні необхідно розпочинати з адміністративно-територіальної реформи та децентралізації влади.

Адміністративно-територіальна реформа має починатися з правильного та економічно обґрунтованого підходу організації територіальних громад та регіональних утворень, визначення їх кількості, якісного складу та адміністративних кордонів територій.

Як створювати та організувати ці утворення? Утворення мають бути оперативно та ефективно керовані, здатні до самоорганізації та саморозвитку, з розширеними правами та повною відповідальністю.

У системі управління та прийняття адміністративних рішень мають бути виключені проміжні ланки адміністративного управління, що заважають ефективному розвитку та управлінню.

У цьому матеріалі розглядається проведення адміністративно-територіальної реформи без створення районів та систем управління ними.

Пропонується створення ефективних, з широкими повноваженнями, правами та відповідальністю територіальних громад та великих регіональних утворень.

Скільки створювати таких утворень? Кількість створюваних територіальних громад та регіональних утворень має визначається залежно від наявності ресурсних можливостей територіальних громад та регіональних утворень для їхнього самодостатнього та прогресивного розвитку.

Кількість створюваних утворень визначиться після проведення комплексної інвентаризації всіх ресурсів.

Основним чинником для створення територіальних громад та регіональних утворень, встановлення їх адміністративних кордонів має бути фактор наявності у територіальній громаді та регіональному утворенні власних ресурсів, умов або можливостей створення необхідних умов для самостійного, самодостатнього,

прогресивного економічного та соціального розвитку територіальних громад, регіонального утворення та будівництва морального суспільства.

Такими основними ресурсами мають бути:

- наявність родючого ґрунту та природних земельних ресурсів, для виробництва та розвитку сільського господарства та випуску сільськогосподарської продукції;
- природні ресурси як вихідні як сировини для товарної промислової продукції;
- природні та географічні умови для створення та розвитку послуг у сфері побуту, відпочинку та обслуговування;
- наявність та можливості інженерного забезпечення енергетичними та природними ресурсами для розвитку енергетики;
- наявність та можливості розвитку інженерного забезпечення дорожньо-транспортною інфраструктурою та перспективного розвитку будівництва;
- наявність та можливості розвитку забезпечення кадровими та трудовими ресурсами, можливістю міграції та розвитку населення;
- наявність виробничої інфраструктури, площ і потужностей, що не використовуються або неефективно використовуються, для промислового, виробничого розвитку, створення нових потужностей і забезпечення зайнятості населення;
- наявність природних, земельних, морських, водних, гірських та лісових ресурсів для екологічних та комфортних умов проживання та розвитку;

Адміністративні межі територіальних громад та регіональних утворень повинні встановлюватися з урахуванням географічного розташування та фактичного знаходження ресурсів, що передаються у володіння та розпорядження територіальній громаді та регіональному утворенню.

Формування та створення територіальних громад та регіональних утворень необхідно здійснювати не лише з чітким поділом та позначенням адміністративних кордонів, але й з перерозподілом та розмежуванням прав, обов'язків та відповідальності територіальної громади, регіональних утворень та центральних органів влади у таких сферах, як:

- землі, які перебувають у розпорядженні територіальної громади, регіональних утворень та центральних органів – залежно від категорій цінності земель, за їх призначенням та використанням, без права перерозподілу та зміни призначення;
- сировинна, ресурсна база, промислова та транспортно-дорожня інфраструктура, що перебувають у власності та розпорядженні місцевої територіальної громади, регіональних утворень та центральних органів управління;
- енергетичні ресурси та інфраструктура, що знаходяться у розпорядженні місцевої територіальної громади, регіональних утворень та центральних органів управління;
- інфраструктура комунального господарства, що перебуває та передається у розпорядження місцевої територіальної громади, регіональних утворень та центральних органів управління;
- соціальна інфраструктура, що перебуває та передається у розпорядження місцевій територіальній громаді, регіональним утворенням та центральним органам управління.

При розподілі відповідальності, визначенні правий і обов'язків за територіальною ознакою необхідно прийняти фундаментальні закони, нормативні

акти, правила і принципи розмежування та визначення належності, що дають права на власність, розпорядження, розподіл, зміст, управління та визначальні обов'язки та відповідальність кожного державного утворення та органу, починаючи від місцевої територіальної громади до центральних органів влади.

Такий чіткий поділ та розподіл дають можливості кожному утворенню та органу влади на своєму рівні, виходячи зі своїх реальних можливостей та потреб, формувати власні Програми життєдіяльності та розвитку, нести відповідальність за реальний стан економіки, соціальної сфери, розвитку території та суспільства.

Принципи поділу мають бути такими:

- Усі корисні копалини надра, природні ресурси, що знаходяться в межах однієї територіальної громади, є власністю даної громади.

- Усі підприємства, зареєстровані в адміністративному управлінні одного утворення, які використовують або користуються ресурсами лише однієї громади за місцем реєстрації, є платниками податків цієї громади. Усі види податків сплачуються до цієї громади. Таким підприємствам розмір податків, крім спеціальних зборів центрального бюджету, визначає ця громада у межах встановленої законами України шкали.

- Усі замкнуті інженерні та інфраструктурні, дорожні споруди, комунікації, житлові, соціальні комплекси та об'єкти, розташовані в межах адміністративних кордонів однієї територіальної громади, експлуатуються або користуються ресурсами цієї громади, є власністю даної громади або входять до сфери управління та впливу даної громади. Основні податки та доходи від діяльності таких об'єктів та комплексів надходять до цієї громади, крім спеціальних зборів центрального бюджету.

- У межах своїх адміністративних кордонів територіальна громада відповідає за свій розвиток. Територіальна громада самостійно, у межах чинних у країні норм і правил розробляє свої програми соціально-економічного розвитку, генеральні плани будівництва та перспективного розвитку.

- Генеральні плани забудови розробляються на 100 років розвитку без деталізації розміщення об'єктів забудови, але із зазначенням інженерно-дорожньої інфраструктури. На 50 років розробляються генеральні плани будівництва та забудови мікрорайонів та масивів з деталізацією та прив'язкою конкретних об'єктів будівництва, зазначенням та конкретизацією розміщення інженерно-дорожньої інфраструктури та благоустрою.

- Територіальна громада самостійно формує свої перспективні програми, що поділяються на п'ятирічні та річні плани свого соціально-економічного розвитку та життєдіяльності – залежно від своїх реальних можливостей та потреб із самостійним визначенням пріоритетів розвитку, які забезпечать самодостатність та саморозвиток територіальної громади.

- Якщо ресурси, об'єкти, підприємства, інженерно-дорожня інфраструктура та комунікації за своїми масштабними та значущими параметрами, географічними розмірами не можуть перебувати в межах території однієї територіальної громади або використовують ресурси більше однієї територіальної громади, такі передаються у власність, розпорядження або управління регіональному утворенню, органу влади. І всі податки, крім спеціальних зборів центрального бюджету, від діяльності чи користування вказаними ресурсами сплачуються до бюджету регіонального утворення.

- Регіональне утворення, прив'язуючи розроблені або розроблювані територіальними громадами програми розвитку, розробляють свої програми та генеральні плани перспективного розвитку та будівництва, при цьому враховуються

та забезпечуються прив'язки комунікацій та інженерно-дорожньої інфраструктури територіальних громад як до комплексної програми розвитку області.

- Якщо ресурси, об'єкти, підприємства, інженерно-дорожня інфраструктура та комунікації знаходяться за межами одного регіонального утворення та займають територію або використовують ресурси більше одного регіонального утворення, вони передаються у власність, розпорядження або управління центральною владою. Такі підприємства та об'єкти сплачують податки до центрального бюджету. Усі доходи від реалізації та експлуатації надходять до центрального бюджету.

- Центральна влада розробляє державні програми комплексного розвитку, об'єднавши програми всіх регіональних утворень.

- Об'єкти та підприємства військово-промислового та оборонного комплексу, підприємства, організації та установи, що мають стратегічне державне значення, а також інженерно-транспортна інфраструктура та комунікації загальнодержавного значення обслуговуються та розвиваються за державною програмою за рахунок коштів центрального бюджету.

Деякі моменти бюджетної політики для розвитку

Бюджетна політика має бути прозорою, простою та зрозумілою. Джерела формування бюджету мають бути реальними, достовірно точними та фактично забезпечуваними.

Бюджет країни не може і не повинен формуватися за рахунок позикових коштів та міжнародних кредитів.

Формування доходної частини бюджету за рахунок продажу промислових підприємств, що ефективно працюють, та інших майнових комплексів, стратегічних об'єктів, державної власності, категорично забороняється.

Прибуткова частина Бюджету повинна формуватися, за рахунок податків і зборів, що оплачуються, збираються від підсумкових результатів виробничо-господарської та комерційної діяльності, що надаються послуг усіма суб'єктами підприємницької діяльності, підприємств та компаній, зареєстрованими в Україні, які ведуть свою діяльність на території України або пов'язані з Україною, незалежно від форми власності та власності.

Основна податкова база має бути поділена за принципом належності та призначенням податків:

1. Податки та збори, що надходять до бюджету територіальної громади, у т.ч.

- кошти на економічний розвиток територіальної громади,
- засоби для соціального та територіального розвитку.

2. Податки та збори, що надходять до обласної бюджет, у т.ч.:

- кошти на економічний розвиток області,
- засоби для соціального та розвитку території області.

3. Податки та збори, що надходять до центрального бюджету, в т.ч.

- кошти на економічний розвиток країни,
- засоби захисту та зміцнення обороноздатності країни.
- засоби для захисту та зміцнення міжнародних зв'язків та відносин,
- кошти для державних та соціальних програм.

До бюджетів територіальних громад та регіональних бюджетів не повинні надходити ті цільові кошти, за рахунок збору яких формуються спеціальні державні фонди, що забезпечують безпеку, оборонну міць, захист інтересів країни на міжнародній арені та інші державні цілі та програми.

За рахунок коштів бюджетів усіх рівнів виділяються кошти на реалізацію проектів та програм, включених у затверджені програми економічного розвитку утворень та реалізовані підприємствами зі 100 % державною власністю та на програми, що реалізуються за договорами приватного та державного співробітництва.

Держава формує позабюджетний Інвестиційний фонд за рахунок усіх видів зовнішніх позик, траншів міжнародних інституцій та країн, а також за рахунок прибутку підприємств та організацій державної форми власності та від доходів програм, що реалізуються за договорами приватного та державного співробітництва.

Кошти Інвестиційного фонду спрямовуються на реалізацію затверджених програм економічного розвитку на зворотній основі.

Із коштів Інвестиційного фонду на поворотній основі для фінансування конкретних проектів та програм виділяються цільові кошти територіальним громадам та регіональним утворенням.

А також на зворотній основі, для реалізації конкретних проектів, включених у програму економічного розвитку, виділяються кошти підприємствам та організаціям, усіх форм власності, діяльність яких має стратегічне значення для економіки територіальних утворень та держави.

Кошти виділяються за умов, що надійшли від міжнародних кредиторів чи донорів. Отримані з фонду кошти на реалізацію проектів та програм, територіальні громади, регіонального утворення, підприємства та організації повертають після реалізації конкретних проектів та програм за рахунок доходів від реалізованих проектів та програм.

Отримані кредитні ресурси від будь-якого кредитора категорично забороняється спрямовувати на прямі потреби потреб будь-якого рівня.

Грошові ресурси громадян та викорінення корупції

Кошти грають найважливішу і вирішальну роль стабілізації економіки нашої країни та зміцненні її незалежності. Від професійного та ефективного управління фінансами та фінансовими інструментами залежить як внутрішнє становище країни, так і її зовнішня репутація, міжнародний статус.

Внутрішній порядок у країні значною мірою залежить від порядку та правил використання фінансових коштів.

Рівень корупційності влади в країні залежить від існуючої в країні системи, порядку та правил обігу та використання коштів.

Корупція безпосередньо пов'язана з потоками коштів: там, де немає надійної системи контролю та захисту коштів, там є корупція.

Для нашої країни стало і є характерним правилом, що кожна команда, яка прийшла до влади, грабує країну, розкрадаючи бюджетні кошти через пристосовані та відокремлені схеми.

Ніхто ці процеси та схеми належним чином не контролює. В принципі, немає ефективного механізму контролю, і ніхто за це не несе відповідальності. Усі наслідки та тяготи, страждання та труднощі щодо наповнення наступного бюджету лягають на плечі простих громадян України.

За весь період незалежності України в державі так і не створили ефективну систему та прозорий механізм контролю влади щодо використання фінансових коштів.

Враховуючи реальний стан справ у фінансовій сфері, стан громадянського суспільства та з метою створення справедливого суспільства з рівними правами всіх громадян держави, а також з метою відновлення справедливості по відношенню до всіх громадян нашої країни, необхідно докорінно змінити систему фінансового розподілу грошових потоків. Міняти механізми їх використання із запровадженням жорсткої системи прозорого контролю з боку суспільства.

Для системного та остаточного вирішення питання ліквідації корупції в країні, наведення стабільного порядку в країні, закладання фундаменту будівництва морального суспільства та відновлення справедливості, обов'язковою процедурою є проведення глобального та всеосяжного аудиту та ревізії всіх накопичених активів та власності громадян України за період незалежності.

Для цього в країні необхідно створювати незалежний від влади всенародно уповноважений спеціальний орган аудиту та ревізії.

Проведення аудиту треба починати з громадян України, які будь-коли обіймали і нині обіймають посади в державних структурах, органах влади, на підприємствах державної форми власності або з частиною державної власності, а також з перевірки осіб прямо або опосередковано пов'язаних з ними – їх подружжя, родичів, близьких, партнерів, друзів тощо.

Перевірка кожного чиновника дасть змогу отримати об'єктивну інформацію про законність чи незаконність сукупних доходів громадянина та його оточення.

Тільки така процедура розкриє та дасть об'єктивну картину глибини корупції у країні. Така процедура стане фундаментальним підґрунтям для перебудови країни та будівництва в ній морального суспільства.

Інформацію про фінансовий стан громадян країни необхідно збирати та формувати наступним шляхом:

Провести інвентаризацію власності громадян, починаючи з 1991 року, утворюючи Державний реєстр капіталу, власності та майна громадян країни. До Державного реєстру включити:

- усі види коштів, які були у громадян на період до моменту незалежності України;
- нерухоме та рухоме майно, яке було на період до моменту незалежності України;
- місце роботи та грошові доходи та накопичення із зазначенням джерела за роками – з 1991 року по теперішній час;
- наявні у власності земельні ділянки, нерухоме майно з документальним підтвердженням походження, механізмами та способами придбання;
- наявне рухоме майно з документальним підтвердженням походження, механізмами та способами придбання;

- наявність банківських вкладів і заощаджень з підтвердженням джерел походження;
- кредитна історія отримання та використання кредитних коштів;
- наявність та участь у бізнесі, джерела створення бізнесу, історія розвитку бізнесу, механізми та суми накопичення;
- наявність цінних паперів та рух по цінних паперах, участь у розіграшах лотереях тощо.

Проведення такого аудиту та ревізії дозволить створити інформаційний банк даних про всі накопичення кожного громадянина та отримати інформацію про законність цих накопичень.

Отримаємо прозору картину законності володіння наявного у власності майна та коштів, ступінь участі у корупції, обсяги присвоєння громадській власності та масштаби крадіжки.

Таким чином, будуть виявлені всі особи, які мають незаконні нагромадження, привласнені за рахунок Народу України.

З метою наведення порядку викорінення корупції та будівництва справедливого морального суспільства всі незаконні накопичення, привласнені об'єкти та майнові комплекси мають бути безкомпромісно повернені у власність народу України.

Перевірити чиновників усіх рангів щодо розподілу та використання бюджетних коштів, починаючи з 1991 року. Прямі та непрямі зв'язки чиновників із компаніями, які вигравали тендери на виконання робіт або надання послуг за рахунок коштів бюджету.

Вжити прозорих, публічних та вичерпних заходів щодо повернення державі розкрадених коштів.

Перевірити сплату податків усіма суб'єктами підприємницької діяльності із 1991 року. Притягнути до відповідальності посадових осіб, які прикривали ухилення від сплати податків та незаконну діяльність.

Перевірити ефективність використання коштів зовнішніх позик. Правильність та доцільність їх залучення, цільове використання та досягнуті результати.

Конкретні проекти та програми, які були реалізовані за рахунок зовнішніх позик, автори, керівники та виконавці проектів та програм, кінцеві одержувачі ресурсів. Які успіхи та яка ефективність від вкладень.

Фінансову політику країни необхідно докорінно змінити. Впровадити систему фінансового моніторингу та контролю всіх фінансових потоків.

Деякі зміни у банківській системі

Банківська система України протягом багатьох років використовувалася та використовується корупціонерами та злочинською системою для розкрадання та викачування коштів, які здійснювалися з використанням різних, досить простих способів та механізмів. Організаторами та учасниками таких операцій були, у тому числі, найвищі посадові особи України, включаючи колишніх президентів країни, багатьох народних депутатів, чиновників, акціонерів та власників банків. Через банківську систему України вкрадено сотні мільярдів гривень. За вчинені в такий спосіб злочини проти країни практично ніхто не відповів.

Злочинців слід притягнути до відповідальності. Безкарність за такі злочини призводить до зміцнення корупції та злочинності у фінансовій сфері, підриву безпеки та економіки нашої країни. Для проведення глобальної перевірки банківської сфери необхідно створити спеціалізований орган із залученням висококласних фахівців – аудиторів та аналітиків.

Провести розслідування необхідно починаючи з 1991 року за всіма фактами банкрутства банківських установ. Розслідування кожного випадку отримання банками рефінансування Національного банку України, використання банками іноземних коштів.

Перевірити обіг цінних паперів у банківській сфері. Перевірити всі емітенти цінних паперів. Якщо емітент цінного паперу не має активів та його цінний папір не підкріплений реальним продуктом, виробництвом або ліквідним товаром, такий цінний папір слід вилучити з обігу емітента та органу, який зареєстрував такий папір та запустив на ринок, притягнути його до кримінальної відповідальності.

Необхідно провести розслідування щодо всіх фактів валютних спекуляцій на державному рівні, коли наша валюта змінювала співвідношення до долара та євро. Винних притягнути до відповідальності, незаконне збагачення повернути до доходу держави.

Перевірити законність рішень Національного банку щодо виділення банкам рефінансування та причини неповернення цих коштів. Перевірити кредитну політику Національного банку України.

Дії НБУ значною мірою причетні до погіршення фінансово-економічного стану населення, підприємств, банків та державних фінансів. Непрофесійно-злочинна діяльність НБУ не лише розбалансувала фінансово-господарську систему, але фактично стала причиною посилення рецесії та інфляції в Україні.

Це відбувалося на тлі реалізації політики вимивання ліквідності з банків, що спричинило повне припинення кредитування реального сектора економіки та населення, запровадження незаконних обмежень.

Практично всі дрібні банки країни не були і не є генераторами розвитку реального сектора економіки. Через такі установи виводилися та виводяться величезні кошти, використовуючи різні схеми. У тому числі значна частина виведення грошей здійснюється шляхом використання порожніх цінних паперів і через інсайдерські кредити.

Національний банк та Міністерство фінансів України мають запровадити в країні чіткі, прості та зрозумілі правила кредитування економіки країни. Вони повинні ґрунтуватися на таких принципах:

- всі банки працюють в однаковому діапазоні депозитної та кредитної політики;
- депозити не можуть бути прийняті банками вище 3% річних;
- кредитування реального сектора економіки не може бути вищим за 5% річних;
- кредити що неспроможні побут видані компаніям, які ведуть виробничо-господарську діяльність і які працюють над ринком понад три роки, і навіть компаніям, які мають реальних бізнес-програм, які пройшли експертизу;
- кредитування повинне здійснюється лише за наявності реальної застави за умови передачі на баланс банку досі повного погашення кредиту;

- обов'язковою умовою кредитування має бути наявність у позичальника власних коштів обсягом щонайменше 20% від суми вартості проекту;
- інсайдерські кредити не повинні видаватися та повинні бути заборонені;
- Кредитування під цінні папери компаній має бути заборонено. Воно може бути можливим лише під Державні казначейські цінні папери.

Основи економічного розвитку

Основа розвитку економіки країни – це дбайливе і ощадливе використання наявних ресурсів для затребуваного над ринком споживчого товарного продукту, споживання та створення затребуваних послуг.

Учасниками ринку товарного продукту та послуг є юридичні та фізичні особи різної форми власності та організаційної форми.

Завданням державної системи управління є створення сприятливих умов розвитку ринку товарів та послуг за участю всіх форм власності.

У країні на однакових умовах мають розвиватись суб'єкти діяльності всіх форм власності.

Відмінності суб'єктів у формі власності:

- державна власність – це форма власності, створена з допомогою загальнонародних коштів, тобто. за рахунок бюджетних коштів та за рахунок зовнішніх позик, взятих Державою;
- державна власність у країні є, за своїм походженням, двох видів:
 - державна власність, успадкована після розпаду Радянського Союзу;
 - державна власність, створена у період самостійності України;
- колективна власність – це форма власності, створена більш ніж одним суб'єктом;
- приватна власність – це власність, створена однією приватною особою;

Стабільність економіки країни безпосередньо залежить від ефективності роботи вітчизняних суб'єктів ринку товарів та послуг, насамперед виробничих компаній усіх форм власності.

За стабільність та ефективність роботи суб'єктів ринку державної форми власності повинні відповідати та нести відповідальність профільні міністерства та відомства.

За стабільність та ефективність роботи підприємств колективної форми власності несе відповідальність уповноважений орган управління відповідно до Статуту підприємства.

За стабільність роботи приватної компанії відповідає власник компанії.

Стабільність роботи будь-якої компанії - це результат реалізації продукції, що випускається, і послуг. Чим більший попит на продукцію чи послуги, тим стабільніший розвиток компанії будь-якої форми власності. Стабільний розвиток сфери виробництва та послуг – це і є економіка, що стабільно розвивається.

Для стабільного та сталого розвитку економіки України нам необхідно забезпечити інтенсивний розвиток виробництва товарів та послуг, затребуваних на ринку.

Україна має величезний потенціал для розвитку виробництва та послуг. Чому цей розвиток не відбувається? Не відбувається тому, що досі немає

фундаментальної основи створення умов розвитку виробництва. Немає Державної програми стратегічного розвитку. Немає фінансової та інвестиційної політики для розвитку виробництва, отже, немає програми розвитку економіки та економічної стратегії.

Державні інституції, такі як міністерства, відсторонилися від розвитку економіки та економічної політики. Міністерства перетворилися на політичні платформи. Нинішня державна політика значною мірою спрямована на відмову від стабільних підприємств державної форми власності через нікчемну приватизаційну політику.

У цьому полягає ще один шкідливий чинник корупції та практичне пограбування країни та Народу України. Навіщо продавати державні підприємства, що стабільно працюють, енергетичні компанії? Продали і фінансові кошти, що надійшли, пустили на споживання. І нікого подальшого розвитку.

Водночас, щоб продавати такі прибуткові компанії, державною політикою має бути створення відповідних умов потенційним інвесторам для будівництва та організації подібних же компаній недержавної форми власності.

Продаж прибуткових компаній державної форми власності є злочинною діяльністю. Необхідно змінити державну політику у розвитку виробництва підприємств державної форми власності.

Для забезпечення стабільного розвитку України нам необхідно ухвалити загальнодержавну Економічну стратегію та політику розвитку, розробити та затвердити Програму стратегічного розвитку країни на довгостроковий період реалізації з активною участю територіальних громад та регіональних утворень.

Формування та розробка економічних та соціальних програм

Щоб гідно підняти рівень життя людей в Україні, необхідні економічні та соціальні реформи, які забезпечать розвиток країни та створять умови для саморозвитку, самодостатності народу.

Економічні реформи мають ґрунтуватися на організації та розвитку Українського товарного виробництва та послуг. Виробництво має організовуватися та розвиватися при використанні наявних ресурсів, можливості їх залучення, спиратися на місцеву інфраструктуру, виробничі бази та умови.

Соціальні реформи повинні здійснюватися та реалізовуватися паралельно з розвитком економіки та забезпечувати задоволення потреб населення, створювати умови для комфортного проживання.

Розвиток власного товарного виробництва та місцевих послуг створює робочі місця, які забезпечать трудову зайнятість працездатного населення, що проживає.

Затребуване та конкурентне товарне виробництво дозволить забезпечити задоволення як внутрішніх потреб населення, так і сприяти розвитку експортної інтеграції. Вироблений внутрішній продукт, товарний продукт та послуги повинні бути достатньо конкурентоспроможними, щоб витіснити товари та послуги імпортного виробництва та походження за рахунок споживчого попиту, що ґрунтується на високій якості та відповідній доступній ціні.

Необхідно законодавчо визначити та чітко закріпити межі розмежування повноважень, прав, обов'язків та відповідальності територіальних громад,

регіональних утворень та центральних органів управління у питаннях розробки та реалізації економічних та соціальних Програм розвитку.

Основні базові повноваження органів влади

Територіальні громади та регіональні утворення мають бути забезпечені достатніми повноваженнями, необхідними фінансовими та іншими ресурсами для виконання всіх необхідних робіт з розробки та затвердження Програм економічного та соціального розвитку.

Програми економічного та соціального розвитку територіальних громад та регіональних утворень є базою для загальнодержавної Програми. Проекти, включені до програм розвитку, прив'язані до конкретного місця їх реалізації, своїми заданими параметрами та характеристиками прив'язані до певних територіальних ресурсів та термінів реалізації.

При розподілі відповідальності, визначенні правий і обов'язків за територіальним ознакою необхідно також законодавчо закріпити основи, дають права на власність, розпорядження, розподіл, утримання, управління кожній територіальній громаді та регіональному утворенню.

Законодавчо позначені межі поділу та розподілу прав та відповідальності дають можливості кожному утворенню та органу влади на своєму рівні, виходячи зі своїх реальних можливостей та потреб, формувати власні програми економічного та соціального розвитку та нести відповідальність за їх реалізацію.

Територіальні громади та регіональні утворення відповідальні за економічний та соціальний розвиток та стан конкретної територіальної громади та регіонального утворення.

Територіальні громади та регіональні утворення розробляють свої Програми економічного та соціального розвитку з огляду на наявні можливості у використанні природних ресурсів, розташованих підприємств, можливості інженерної, енергетичної інфраструктури, дорожніх споруд, комунікацій, житлових, соціальних комплексів та інших об'єктів, які можуть бути проектними складовими програм. Програми, що розробляються, складаються з конкретних, прив'язаних до місцевості та місця реалізації проектів виробничого, соціального, інфраструктурного та екологічного напрямів.

Найважливішим фактором при розробці та підготовці кожного проекту, що включається до програм розвитку, має бути фактор виняткової екологічної безпеки проекту як для довкілля, так і для громадянського суспільства.

Принципи розробки програм економічного та соціального розвитку

Програми економічного та соціального розвитку мають розроблятися паралельно, але із послідовними графіками реалізації. Реалізація проектів соціальної програми залежить від стану економіки, тобто від реалізації програми економічного розвитку. Тому в першу чергу потрібно займатися реалізацією проектів економічної стабілізації та розвитку. Розвинена економіка – гарантія соціальної забезпеченості.

Програми економічного та соціального розвитку можна розробляти за територіальним принципом розвитку, за галузевим принципом, за принципом створення зон економічного розвитку або за змішаним принципом.

Територіальний принцип – це коли програми розвитку формуються з проектів незалежно від напрямку діяльності та призначення, що підлягають реалізації в конкретних територіальних громадах чи регіональних утвореннях.

Галузевий принцип – це коли програми розвитку формуються розділеними за галузями розвитку, і кожна окрема програма складається з проектів однієї галузі та напрямки розвитку, незалежно від території та регіону їх реалізації.

При галузевому принципі формування програм вони формуються з проектів, спрямованих на розвиток певної та конкретної галузі господарювання незалежно від місця прив'язки проекту, але черговість визначається за економічними показниками та пріоритетністю розвитку проектів у галузі.

Принцип створення економічних зон – це коли задля досягнення цілей у розвитку економіки створюються зони економічного розвитку, де учасникам проектів, що реалізуються, надаються спеціальні умови та певні державні пільги та гарантії. При зональному принципі формування програм проекти, що включаються до програм, прив'язуються до території, де сформовані та знаходяться зони економічного розвитку. У програми включаються проекти з пріоритетів розвитку незалежно від галузевої власності, але щодо черговості реалізації ця черговість планується, з економічних показників проектів та його загальної ефективності.

Змішаний принцип – це коли програми розвитку формуються і реалізуються, застосовуючи більше одного з перерахованих вище принципів.

Принципами та основою, для формування програм соціального розвитку, для кожної територіальної громади та регіонального утворення є задоволення потреб населення, що проживає на території громади та регіону, у послугах та об'єктах соціальної сфери, необхідність повного задоволення потреб населення.

Розробка програм економічного розвитку

На період проведення глобального перебудови України паралельно з проведенням адміністративно-територіальної реформи правильним буде здійснити розробку Програм розвитку за змішаним принципом, об'єднавши територіальний принцип зі створенням спеціальних зон економічного розвитку.

Програми економічного розвитку розробляються кожної територіальної громади, з її потенційних ресурсних можливостей, можливості залучення зовнішніх позикових ресурсів. Програми економічного розвитку територіальних громад є базовими складовими Програм економічного розвитку регіонального утворення. Регіональні утворення при розробці Програм економічного розвитку регіонів до базових територіальних програм додають проекти, що мають регіональне та державне значення.

Спеціальні зони економічного розвитку можуть створюватися територіальними утвореннями чи державними органами управління. Проекти, які розміщуються у спеціальних зонах економічного розвитку, повинні мати регіональне та державне значення, а також забезпечувати економічну безпеку регіону та держави.

Для розробки програм розвитку кожним територіальним органом та регіональним утворенням створюються спеціальні робочі групи. Робочі групи до початку розробки Програм проводять детальне вивчення ресурсної бази та формують необхідні вихідні дані, визначають стратегічні напрями розвитку відповідних територій.

Органи влади при створенні робочих груп наділяють їх усіма необхідними правами та повноваженнями в обсязі, достатньому для виконання всіх робіт, пов'язаних із розробкою програм, правами, що дають їм можливість залучити необхідні додаткові наукові установи та інші ресурси для ефективної роботи. На

робочі групи покладається відповідальність за якість виконуваних робіт із розробки проектів програм.

Робочі групи формуються з професійних, вітчизняних та зарубіжних фахівців з великим досвідом практичної роботи та глибокими знаннями у відповідних галузях господарювання та діяльності.

Робочі групи у тісній взаємодії з територіальними, регіональними та державними органами влади формують програми розвитку кожної територіальної громади, регіонального утворення та загальнодержавну Програму економічного розвитку.

Кожна програма включає конкретні проекти певного напрямку діяльності та розвитку з конкретними показниками та термінами їх реалізації. Робочі групи спільно з відповідними органами влади визначають статус кожного проекту, значущість, пріоритетність та черговість їх реалізації залежно від наявних на місцях ресурсів, від можливостей залучення зовнішніх ресурсів, їх статусу, залежно від міграційних можливостей, привабливості та умов, напрямки розвитку економічної діяльності. у певній територіальній громаді, регіоні загалом у державі.

Базовою та стартовою основою економічного розвитку для кожної територіальної громади, регіонального утворення та в цілому для держави є наявна в них вихідна ресурсна база, власні фінансові можливості, можливості залучення позикових коштів. А також наявні на територіях підприємств, організацій та установ, які ведуть свою діяльність, так і з різних причин не ведуть свою діяльність, можливості будівництва та реалізації нових високотехнологічних та затребуваних проектів.

Незалежно від кількості різних проектів, програми розвитку повинні включати низку обов'язкових проектів для кожного рівня державного устрою. Такими проектами мають бути проекти, що забезпечують вирішення питань охорони навколишнього середовища, проекти, що забезпечують енергетичну забезпеченість, проекти, які забезпечують гарантії безпеки та територіальну цілісність країни.

Проекти, що підлягають обов'язковій реалізації, мають бути насамперед гарантовано забезпечені фінансуванням. Серед таких проектів, що ґрунтуються на інноваційних технологіях, можуть бути:

1. Для програми територіальної громади:

- будівництво комплексу із сортування твердих побутових відходів;
- будівництво комплексів з виробництва альтернативної енергії та палива;
- шкільні та дошкільні заклади;
- лікувальні та медичні заклади.

2. Для програми регіонального утворення:

- будівництво комплексу з переробки твердих побутових відходів та вироблення енергоресурсів;
- навчальні заклади з підготовки спеціальних робітничих кадрів.

3. Для державної програми:

- будівництво комплексів для переробки шин та вироблення енергоресурсів;
- будівництво комплексів для переробки шламових та шлакових відходів та вироблення енергоресурсів та інших ліквідних матеріалів;
- вищі та середні спеціальні навчальні заклади.

Розробка програм соціального розвитку

Для розробки програм соціального розвитку територіальним громадам, регіональним утворенням та центральним органам влади необхідно створювати робочі групи із висококваліфікованих кадрів. Робочі групи мають формуватися з професійних, вітчизняних та зарубіжних фахівців з великим досвідом практичної роботи та глибокими знаннями у відповідних напрямках соціального розвитку.

Органи влади при створенні робочих груп наділяють їх усіма необхідними правами та повноваженнями в обсязі, достатньому для виконання всіх робіт, пов'язаних із розробкою програм, правами, що дають їм можливість залучити для ефективної роботи необхідні додаткові, наукові установи та інші ресурси. На робочі групи покладається відповідальність за якість виконуваних робіт із розробки програм.

Стартовою основою та базою розробки соціальних програм розвитку мають бути наявні підприємства, організації та установи соціального спрямування – як провідні свою діяльність, так і ті, які, з різних причин не ведуть цю діяльність та проекти соціальної сфери, територіальні, регіональні та державні ресурси, можливості організації заходів щодо залучення інвестиційних коштів та позикових ресурсів.

Робочі групи при розробці програм соціального розвитку повинні спиратися та враховувати прогнозовані показники та результати реалізації програм економічного розвитку як у кожній територіальній громаді, регіональному утворенні, так і загалом у державі.

Послідовність та терміни реалізації конкретних проектів соціального розвитку кожного утворення мають бути синхронізовані з послідовністю реалізації проектів економічного розвитку та їх результатами.

Залежно від наявної стартової бази ресурсів, можливості та доцільності залучення зовнішніх ресурсів, робочі групи спільно з відповідними органами визначають необхідні напрямки соціального розвитку кожного територіального утворення та формують програми розвитку відповідно до потреб цього утворення.

Строки розробки та реалізації програм економічного та соціального розвитку

Програми економічного та соціального розвитку всі уповноважені органи розробляють на період 2025-2050 років. Формування вихідних даних, їх узгодження та затвердження для розроблення програм економічного та соціального розвитку виконуються робочими групами протягом 8 місяців з моменту формування робочих груп.

Розробка програм економічного та соціального розвитку територіальних громад виконується протягом чотирьох місяців із моменту затвердження вихідних даних на розробку. Потім програми розвитку територіальних громад передаються регіональним утворенням для включення до складу регіональних програм. Регіональні програми розвитку затверджуються упродовж трьох місяців. З моменту надходження програм від територіальних громад Програма розвитку України на період 2025-2050 років. затверджується не пізніше за листопад місяця 2024 року.

Терміни реалізації конкретних проектів у складі програм економічного та соціального розвитку плануються залежно від їхньої пріоритетності та

затребуваності, а тривалість реалізації кожного проекту визначається на підставі індивідуального календарно-мережевого графіка реалізації проектів.

Проекти та Генеральні плани перспективного розвитку та будівництва

Територіальні громади та регіональні утворення відповідають за розвиток своїх адміністративно-територіальних одиниць. Кожна територіальна громада, що входить до складу регіонального утворення та саме регіональне утворення, зобов'язані розробляти генеральні плани перспективного розвитку та будівництва. Ці плани є визначальною основою розміщення, планування, устрою та розвитку населених пунктів для забезпечення комфортного проживання населення, формування міграційної політики та програми їх стратегічного та екологічного розвитку.

Генеральні плани перспективного розвитку та будівництва повинні розроблятися із застосуванням найсучасніших та передових технологій, норм та стандартів, світових досягнень у проектуванні, будівництві, науці та техніці.

Генеральні плани розвитку та будівництва територіальних громад та регіональних утворень мають бути взаємопов'язаними, сумісними та взаємодоповнюючими.

Вихідні дані для вибору та розробки проектів, самі проекти, що входять до програм економічного та соціального розвитку, є основною, складовими частинами генеральних планів будівництва та розвитку територіальних громад та регіональних утворень.

Розміщення проектів та прив'язка їх до місця реалізації визначається генеральними планами відповідно до проектних норм та вимог. Проекти, включені до програм розвитку, прив'язуються до конкретного місця реалізації у територіальних громадах та регіональних утвореннях відповідно до їх генеральних планів перспективного розвитку та будівництва. Якщо у територіальній громаді та регіонального утворення немає генерального плану, то вони його розробляють паралельно із розробкою програм розвитку.

Генеральні плани перспективного розвитку та будівництва повинні чітко відображати структуру проектів, показувати послідовність та черговість їх реалізації та довгострокову перспективу розвитку кожної територіальної громади та регіонального утворення.

Генеральні плани перспективного розвитку та будівництва розробляються на 50-70 років із прогностичними показниками розвитку на 100 років. На період до 25-річного розвитку в генеральних планах зазначаються конкретні проекти з деталізацією їх даних, характеристик та проектних рішень. Проводиться "посадка" і прив'язка конкретного проекту на місцевості до конкретної земельної ділянки та детального планування ділянки забудови. На період до 70-річного розвитку в генеральних планах вказується розбивка масивів за напрямками розвитку з прив'язкою перспективних розрахункових проектів, без деталізації самих проектів та їх проектних рішень, але із зазначенням об'єктів інженерного забезпечення і прив'язкою дорожньо-транспортних об'єктів та інфраструктури.

На період до 100-річного розвитку на генеральних планах вказується розбивка масивів перспективного розвитку, позначення категорій земель та можливість їх тимчасового використання. Генеральні плани містять прив'язки перспективних інженерних забезпечень, розвитку дорожньо-транспортної інфраструктури та інших

складових перспективного розвитку територіальних громад та регіональних утворень.

Генеральні плани будівництва та розвитку повинні чітко визначати місця розміщення інженерних мереж, комунікацій, дорожньої інфраструктури та благоустрою з урахуванням історично сформованої забудови та інфраструктури, реконструкції та модернізації старої забудови, організації руху та потоків, що забезпечують комфортні умови життєдіяльності.

Для забезпечення комфортних умов життєдіяльності у містах та населених пунктах важливим фактором є дотримання деяких принципових основ, пов'язаних із проектним розміщенням об'єктів забудови.

Дуже важливо забезпечити правильну організацію потоків та рухів для комфортного переміщення та перетину потоків усіма учасниками руху.

Затори, що утворюються під час руху, не лише створюють проблеми учасникам руху, а й дуже згубно впливають на суспільний розвиток, на екологію та, звичайно ж, на розвиток економіки.

При розробці зональних планів забудови та будівництва генеральними планами необхідно врахувати умови в мікрорайонах забудови, що історично склалася, з вузькими вулицями та обмеженими можливостями їх розширення, наявністю малоповерхової забудови, стисненості та обмеженості для потоків і руху.

У таких мікрорайонах не можна допускати розміщення великих торговельно-розважальних комплексів, офісних центрів та інших об'єктів, пов'язаних із створенням великих потоків руху. Такі мікрорайони підлягатимуть перспективній комплексній реконструкції з урахуванням збереження історичних та архітектурних цінностей. У таких районах необхідно організовувати обмежені рухи автотранспорту, переважно одностороннього характеру.

При проектуванні, щоб забезпечити комфортні умови для всіх учасників руху та максимально виключити перетин потоків, необхідно ухвалити наступні проектні рішення:

1. Земельні ділянки, що обираються, для розміщення житлових населених пунктів, не повинні бути підтоплюваними (мати високий рівень підземних вод), поверхневими водами та опадами, що затоплюються.

2. Зони житлової забудови, спальні райони слід відокремлювати від промислових зон. У нових житлових масивах треба передбачити будівництво великих торгово-розважальних, офісних центрів та інших об'єктів, пов'язаних із потоками руху.

3. Усі житлові багатоповерхові будинки, торговельно-розважальні комплекси, офісні центри та інші об'єкти цивільного призначення слід проектувати та будувати лише з бомбосховищами – підземними, наземними, надземними паркінгами та відповідною організацією руху.

4. Транспортні магістралі треба проектувати та будувати з комфортними умовами руху, виключаючи умови для утворення заторів та пробок. Для цього, на транспортних дорогах населених пунктів із зустрічним рухом необхідно виключити наземні пішохідні переходи, виключити наземні перехресні рухи, ліві повороти та світлофори. Потрібно проектувати та будувати багаторівневі дороги, розв'язки, організувати багаторівневі потоки рухів.

5. Прокладання всіх інженерних мереж та комунікацій повинно проводитись у спеціальних зонах.

6. Житлові об'єкти слід вводити в експлуатацію у завершеному будівництвом стані та готовими для заселення та проживання. У складі житлових будинків мають бути передбачені паркінги (підземний, наземний, надземний), для кожної квартири – гостьовий паркінг, об'єкти відпочинку, спорту та обслуговування.

Реалізація програм та механізми їх фінансування

Для забезпечення проектів економічного розвитку фінансовими коштами необхідно створити спеціальну законодавчу базу та прийняти низку законів, що дозволяють формувати спеціальні цільові фонди фінансування програм. Ці фонди мають формуватися за рахунок:

- коштів від певних цільових податкових надходжень;
- коштів зовнішніх фінансових інституцій – Міжнародного валютного фонду, Світового та Європейського банків;
- міжнародних донорів;
- різних кредитних та інвестиційних коштів під гарантії держави;
- надходжень за результатами роботи з облігаціями та цінними паперами держави та компаній державної форми власності;
- добровільних пожертв та інших джерел, не заборонених законодавством України.

Реалізація програм розвитку має здійснюватися у плановому порядку. Стартові плани формуються із проектів, що підлягають першочерговій реалізації. Плани реалізації проектів програм формуються робочими групами спільною із бюджетними комісіями. Проекти, включені до планів реалізації, є складовою бюджету відповідного органу влади, і вони стають бюджетними планами.

Бюджетні плани реалізації Програм формуються з проектів із короткостроковими, середньостроковими та довгостроковими термінами реалізації. До короткострокових бюджетних планів включаються проекти, що мають річні та дворічні терміни реалізації. До середньострокових бюджетних планів включаються проекти, що мають строки їх реалізації від трьох до п'яти років, у довгострокові бюджетні плани включаються проекти, терміни реалізації яких становлять від п'яти до десяти років.

Вибір джерела фінансування має залежати від економічної ефективності та рентабельності проекту. Проекти, що мають більш високу рентабельність, переважно мають фінансуватися за рахунок позикових коштів для забезпечення швидкого повернення цих коштів.

Усі проекти у складі програм, крім проектів, які передбачають надання безкоштовних соціальних послуг, фінансуються на зворотній основі. На умовах, передбачених первинним фінансовим джерелом, за рахунок якого сформовано спеціальний фонд фінансування.

Залучені чи позикові кошти виділяються лише високоефективні об'єкти, проекти і програми виробничого напрямку чи реалізацію високоприбуткових проектів у сфері послуг.

Повернення коштів здійснюється після завершення проекту за рахунок результатів фінансово-господарської діяльності реалізованого проекту.

Територіальній громаді для реалізації програми стабілізації та певних проектів може бути надано статус фінансованої за рахунок зовнішніх ресурсів на період реалізації певних проектів та програми стабілізації.

Зовнішні кошти повертаються органом, який отримав після зміни статусу за результатами реалізації програми стратегічного розвитку. Після завершення програм стабілізації та розвитку економіки отримані раніше фінансові кошти повертаються за рахунок діяльності реалізованих проектів.

Впровадження програм управління та діяльності

Сучасні технології дозволяють впроваджувати системи, що полегшують процеси у сфері державного управління, регулювання, надання послуг та обслуговування. А також дозволяють вирішувати багато завдань у викоріненні негативних явищ та процесів у життєдіяльності всіх органів влади.

Застосування електронної системи управління у сферах діяльності органів влади покращить результати та створить умови для прогресивного розвитку.

У напрямку електронного управління доцільно запровадити такі програми:

1. У сфері регулювання земельних відносин.

Створити єдиний Державний електронний реєстр земель із позначенням кордонів, категорії та призначення земель, права та історії володіння, характеристики, показників ефективності та цільового використання за кожним територіальним утворенням. Такий документ не дасть можливості маніпулювати земельними ділянками та дозволить виключити:

- незаконне володіння;
- нецільове їх використання;
- незаконну зміну призначення;
- неефективне їх використання.

2. Створення електронного цивільного реєстру.

Реєстр громадянина Основний реєстр, який супроводжує життєдіяльність громадянина України з моменту його народження протягом усього життєвого шляху. Всі життєві процеси та зміни автоматично відображаються у реєстрі. Такий реєстр є основою для формування програм розвитку та демографії, міграції (планування потреб від дитячих дошкільних, шкільних, вищих навчальних закладів, лікарень, житла, об'єктів різного призначення та багато іншого), оформлення та виплати пенсій, пільг – без жодного ходіння коридорами різних структур. Такий реєстр дозволяє ефективно планувати та контролювати використання даних, перерозподіляти будь-які засоби та послуги на будь-якому етапі життя людини.

Реєстр пільгової категорії громадян. Забезпечує пільговику автоматизоване отримання всіх заходів соціальної підтримки та пільг з моменту набуття статусу пільговика та протягом життя за фактом прийняття та набрання чинності нормативно-правим актом, без жодних черг та ходіння по службах.

3. Впровадження електронної системи обліку, контролю споживання та своєчасної оплати енергоносіїв будь-яким споживачем.

4. Створення постійно діючих електронних бірж з державних закупівель та послуг. Програма створить прозорі умови проведення будь-яких дій та виключить будь-які корупційні прояви, включаючи проведення тендерів та аукціонів.

5. Впровадження електронних систем контролю стану об'єктів соціальної сфери, інфраструктури, інженерних мереж та комунікацій. Такі системи запобігають можливості виникнення аварій та своєчасно сигналізують про стихійні події, забезпечують надійну роботу та експлуатацію об'єктів, заощаджують колосальні фінансові ресурси.

Для залучення інвесторів та партнерів необхідно реалізувати низку таких заходів:

- Підготувати презентацію на кожен проект, для реалізації якого планується залучити інвесторів та партнерів.
- Створити електронну платформу та майданчик презентацій інвестиційних проектів. Майданчик має бути доступним, на прозорих умовах, для будь-якого інвестора. Там мають бути виставлені презентації проектів, на які потрібні інвестиції. У презентації мають бути викладені всі умови участі та отримання проекту, зазначені привілеї та гарантії інвестору. У складі майданчика передбачені електронні кабінети інвестора, партнера та для переговорів.
- Організувати та проводити міжнародні економічні форуми з презентацією проектів, можливістю відвідування та огляду районів та місця прив'язки проектів.
- Проводити міжнародні виставки, конференції у територіальних громадах, регіональних утвореннях та самим брати участь у подібних міжнародних заходах.
- За кордоном, при посольствах та консульствах України створювати торгові будинки України та представництва регіонів України, організувати презентації та виставки продукції регіонів.
- Створювати спільні компанії, проекти та програми, створювати прикордонні зони вільної торгівлі та співробітництва.
- Створювати міжнародні наукові та виробничі кластери та центри інновацій, технологій та творчості.

7. Для забезпечення реалізації затвердженої комплексної програми розвитку територіальної громади необхідно створювати спеціалізований орган управління – Центр управління Програмою, а в регіонах – офіси управління програмами. Впроваджувати спеціальні програми керування (Primavera, Microsoft Project та ін.), які дозволять в онлайн режимі керувати процесами реалізації проектів. Основними складовими програми управління будуть:

- календарно-мережеві графіки виконання робіт (графіки Ганта);
- управління ресурсами;
- управління фінансуванням;
- управління змінами;
- управління етапами та введенням в експлуатацію.

Враховуючи викладене, можна рекомендувати такий варіант **структури Програми реформ в Україні:**

1. Вступ.
2. Адміністративно-територіальна реформа.
 - 2.1. Територіальна реформа.
 - 2.2. Адміністративна реформа.
 - 2.2.1. Реформа виборчої системи та порядок формування законодавчої влади.
 - 2.2.2. Реформа у системі виконавчої влади та порядок її формування.
3. Реформи судової системи.
 - 3.1. Види судів та сфера їхньої діяльності.

- 3.2. Принципи формування судів та їх утримання.
- 3.3. Порядок призначення суддів, їхній статус та відповідальність.
- 4. Реформи податкової, бюджетної систем та фінансова політика.
 - 4.1. Види податків, порядок їх збору та розподілу.
 - 4.2. Принципи формування бюджету.
 - 4.2.1. Формування бюджету за принципом: "Знизу-вгору".
 - 4.2.2. Принципи та порядок субсидування та дотації.
 - 4.3. Принципи та порядок формування фінансової політики.
 - 4.4. Банки та банківська система.
- 5. Реформи економіки та економічна політика.
 - 5.1. Поділ власності та володіння нею.
 - 5.2. Поділ прав, обов'язків та відповідальності.
 - 5.3. Принципи та порядок формування економічних програм.
 - 5.4. Реформи промисловості.
 - 5.5. Реформи сільського господарства.
 - 5.6. Реформи у сфері зайнятості населення.
- 6. Реформи у соціальній сфері.
 - 6.1. Формування Державної соціальної доктрини та її принципи.
 - 6.2. Формування та розподіл повноважень, обов'язків та відповідальності у соціальній політиці.
 - 6.3. Формування та реалізація соціальних програм.
 - 6.4. Реформи пенсійної системи.
 - 6.5. Реформи в освіті, науці, культурі та релігії.
- 7. Реформи оборони та військова доктрина.
 - 7.1. Формування та затвердження Державної військової доктрини.
 - 7.2. Принципи формування та утримання армії.
- 8. Реформи у зовнішньоекономічній сфері та зовнішня політика.
 - 8.1. Вектор зовнішньої політики України.
 - 8.2. Участь у блоках та союзах.

ДЕСЯТЬ ОСНОВНИХ КРОКІВ З ФОРМУВАННЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ НОВОЇ МОДЕЛІ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Андрій Крупник, директор Одеського інституту соціальних технологій, канд.політ.наук, м. Одеса

1. **Експертна група** на основі аналізу наявних **проблем**, що існують у сфері організації життєдіяльності діючих територіальних громад (ТГ), формулює запит (**технічне завдання, основні вимоги**) на формування нової (післявоєнної) моделі ТГ.
2. Виробляються **критерії**, за якими мають формуватися та функціонувати нові ТГ у складі системи організації життєдіяльності кожного регіону та України у цілому.
3. Розробляється, обговорюється в експертному середовищі та узгоджується **нова модель ТГ**, яка відповідає висунутим вимогам за усіма визначеними критеріями.
4. Підбираються **2-3 діючі ТГ**, які за визначеними критеріями хоча би частково відповідають висунутим вимогам і головне – керівництво яких готово до експерименту.
5. Проводиться **діагностика** стану обраних ТГ за основними сферами їхньої життєдіяльності, у процесі якої реальний стан громад оцінюється статистичними (об'єктивними), соціологічними (суб'єктивними) та експертними методами.
6. Розробляється **План заходів** з реалізації нової моделі ТГ на базі кожної з відібраних громад. Проводяться **публічні презентації** та обговорення цих планів у громадах. З урахуванням отриманих зауважень і пропозицій плани коригуються.
7. При формуванні Плану заходів по кожному напрямку (сфері) життєдіяльності громади визначаються **стейкхолдери** (заінтересовані сторони) на таких рівнях управління: громадяни – бізнес – сільська, селищна, міська влада – районна рада та РДА – обласна рада та ОДА – міністерство чи інший ЦОВВ – КМУ – ВРУ+ОПУ – міжнародні інстанції. Оцінюється можливий вплив кожного стейкхолдера на ТГ та її трансформацію у нову модель, на основі чого визначаються **заходи**, спрямовані на посилення позитивного та зниження негативного впливу кожного стейкхолдера на формування та розвиток ТГ за новою моделлю.
8. На базі кожної пілотної ТГ розпорядженням сільського, селищного, міського голови створюється **Комітет реформування громади**, до складу якого входять найбільш "просунуті" представники керівництва місцевої влади, бізнесу, громадські активісти та представники Експертної групи. Затверджуються **Плани заходів з реформування кожної пілотної громади**.
9. Процес реалізації вказаних планів періодично (щотижнево) **відстежується Експертною групою**, результати аналізуються, при необхідності у плани вносяться потрібні **корективи**.
10. Після успішного **завершення** процесу реформування пілотної громади і досягнення запланованих показників по встановлених критеріях Комітет реформу-

вання громади за широкої участі місцевих депутатів, працівників виконавчих органів, бізнесменів та громадськості розробляє **Стратегію розвитку громади** на середньостроковий період (до 2030 року), яку затверджує місцева рада. Реалізація Стратегії здійснюється за консультаційної підтримки Експертної групи.

Але як неможливо побудувати комунізм в окремо узятій державі, так і не можна створити в сучасних умовах окрему успішну територіальну громаду (ТГ). Адже будь-яка ТГ функціонує і розвивається у взаємодії із зовнішнім оточенням району, області держави.

Для того, аби ця взаємодія була максимально ефективною, у процесі втілення в пілотних ТГ нової моделі громади необхідно, зокрема, **вирішити такі питання:**

1) визначити межі "самостійності" ТГ у процесі перетворення, тобто, окреслити "територію власної творчості та ініціативи" в умовах чинного законодавства;

2) виходячи із поставлених завдань, усвідомлення власних можливостей та "дефіцитів", намітити коло громад, органів публічної влади, бізнесу та інших можливих партнерів, з якими варто налагодити співробітництво;

3) будувати співробітництво з іншими суб'єктами в ім'я свого сталого розвитку на засадах спеціалізації та кооперування, спираючись на SWOT-аналіз ТГ;

4) систему взаємовідносин всередині ТГ – між владою і громадою – слід побудувати на засадах відповідальної демократії, що передбачає після місцевих виборів активну участь громадськості у міжвиборчий період;

5) система управління нової громади як суб'єкта публічного права та активної дії має базуватися на засадах демократичного врядування та народовладдя, що потребує безперервної громадянської освіти та виховання – з дитячого садочка і далі – протягом усього життя.

Серед **сфер життєдіяльності ТГ**, яким при розробці та впровадженні нової моделі громади варто приділити окрему увагу, можуть бути:

1. Адміністративні послуги
2. Утримання житла
3. Благоустрій міста
4. Комунальні послуги
5. Громадський транспорт
6. Соціальний захист
7. Організація відпочинку
8. Шкільна освіта
9. Дошкільне виховання
10. Охорона здоров'я
11. Створення умов для розвитку підприємництва
12. Зайнятість та працевлаштування
13. Охорона громадського порядку
14. Довкілля та екологія
15. Дозвілля та відпочинок

16. Згуртованість громади
17. Професіоналізм органів МСВ
18. Соціальна злагода у громаді та ін.

Крім того, необхідно забезпечити та постійно відстежувати відкритість та прозорість діяльності органів МСВ, зокрема, прозорість та обґрунтованість планування і витрачання бюджетних коштів, захист прав споживачів, належні умови для громадської діяльності, аналізувати стан міжконфесійних та міжнаціональних відносин у громаді.

Контакти організаторів:

Андрій Крупник: 067-483-53-80; andrew.kroupnik@gmail.com

Валерій Панько: 067-898-79-60; creative95@ukr.net